

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (descriptive correlation research) เพื่อหาความสัมพันธ์ และหาอำนาจการทำนายของปัจจัยด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 360 คน และนักศึกษาอาชีวศึกษาจำนวน 360 คน รวม 720 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม 2543 ถึง มิถุนายน 2543

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ แบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของ จารูวรรณ ชูปวา (2541) ซึ่งได้แปลและเรียบเรียงมาจากแบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของโรเซนเบิร์ก ส่วนแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะของตนเอง แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง แบบสอบถามความผูกพันในครอบครัว แบบสอบถามการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำแบบสอบถามทั้งหมดไปหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบได้ค่าดัชนีความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิในแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเท่ากับ .97 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะของตนเองเท่ากับ .84 แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงเท่ากับ .85 แบบสอบถามความผูกพันในครอบครัวเท่ากับ .94 แบบสอบถามการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนเท่ากับ .85 และนำไปหาความเชื่อมั่นในกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 20 คน โดยแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหาความเชื่อมั่นโดยการทดสอบซ้ำห่างกัน 2 สัปดาห์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 ส่วนแบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะของตนเอง แบบสอบถามการรับรู้

พฤติกรรมเสี่ยง แบบสอบถามความผูกพันในครอบครัว และแบบสอบถามการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78, .91, .71, .85 และ .84 ตามลำดับ นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ช่วงของคะแนน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (multiple correlation coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยการวิเคราะห์หาคถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ($r=-.021$)
2. การรับรู้สมรรถนะของตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.202, p<.001$)
3. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.215, p<.001$)
4. ความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.212, p<.001$)
5. การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.191, p<.001$)
6. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้สมรรถนะของตนเอง และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน สามารถร่วมอธิบายความผันแปรของการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ได้ร้อยละ 9.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการปฏิบัติพยาบาล

1. พยาบาลควรมีการจัดแหล่งประโยชน์ในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมเกี่ยวกับวัยรุ่น และพฤติกรรมทางเพศ อาจจัดในลักษณะกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งกลุ่มดังกล่าวต้องได้รับการอบรมมาก่อนเพื่อจะช่วยให้มีความเป็นกันเอง ใกล้ชิด และได้ข้อมูลที่เป็นปัญหาที่แท้จริง ในขณะเดียวกันพยาบาลก็จะช่วยส่งเสริมปัจจัยที่ช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในขณะเข้ากลุ่ม ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น แสดงบทบาทสมมติในการต่อรองเมื่อต้องมีพฤติกรรมทางเพศ การสาธิตการ

ใช้ฐานข้อมูลที่มีอยู่ร่วมกัน รวมทั้งให้ความรู้แก่กลุ่มเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ และรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์แบบต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี เช่น การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก การมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ เป็นต้น รวมทั้งวิธีการป้องกันที่ถูกต้อง

2. พยาบาลควรมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครอบครัวโดยสนับสนุนให้ครอบครัวมีเวลาสอดคล้องเอาใจใส่บุตรในเรื่องของการคบเพื่อน และสามารถให้คำปรึกษาแก่บุตรอย่างเหมาะสมทั้งในเรื่องเพศ เรื่องการวางตัว เพื่อช่วยป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมทั้งให้สามารถป้องกันตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเมื่อต้องมามีเพศสัมพันธ์

ด้านการบริหารพยาบาล

นำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นในการสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน ในวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา

ด้านสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยมีการสอดแทรกเจตคติ และค่านิยมที่ถูกต้อง และเหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์

ด้านการวิจัย

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรม หรือโปรแกรมที่จะสามารถส่งเสริมสมรรถนะในตนเอง ส่งเสริมการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว ให้กับวัยรุ่นในสถานศึกษาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นต่อการติดเชื้อเอชไอวีต่อไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ของจังหวัดอุดรดิตถ์เท่านั้น จึงไม่สามารถนำผลการวิจัยไปอ้างอิงถึงประชากรในเขตอื่นได้

2. เนื่องจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศในสังคมไทยยังเป็นเรื่องที่บุคคลส่วนใหญ่ไม่ต้องการเปิดเผย และข้อมูลที่ได้เป็นการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (self report) ดังนั้นอาจทำให้ความเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มีน้อย

3. อาจมีปัจจัยหลายประการที่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาและกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและไม่ได้นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการศึกษาเรื่องนี้ต่อไปในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นนอกสถานศึกษา เช่น เด็กเร่ร่อน ไร้บ้าน วัยรุ่นจรจัด เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น เช่น ลักษณะของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อิทธิพลของสื่อและค่านิยมของวัยรุ่นในปัจจุบัน เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนนักศึกษาหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มที่พักอยู่หอพักเปรียบเทียบกับกลุ่มที่พักอยู่บ้านกับบิดามารดา กลุ่มที่มีผลการศึกษาดifferent กัน กลุ่มที่เคยมีประวัติติดยาเสพติดกับกลุ่มที่ไม่เคยมีประวัติติดยาเสพติด เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้เด่นชัดขึ้น

4. ควรมีการศึกษาปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งรายด้านกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น ปัจจัยในเรื่องของการรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง เป็นต้น เพราะผลการวิจัยที่ได้จะมีความเฉพาะเจาะจงมากกว่า และสามารถนำไปใช้ในการสร้างโปรแกรมต่าง ๆ ได้เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้นในการที่จะลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริบทของจังหวัดอุดรดิตถ์ว่ามีผลอย่างไรต่อการเกิดพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ซึ่งจะสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นต่อไป